
Kultur- og likestillingsdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Hyperion - Norsk Forbund For Fantastiske Fritidsinteresser
Kolstadgata 1
0652 Oslo

Hyperion - Norsk Forbund for Fantastiske Fritidsinteresser (N4F) er en landsdekkende organisasjon som representerer 20 000 barn og unge som driver med fantastiske fritidsinteresser som dataspill, brettspill, rollespill, laiv, cosplay og lignende. Vi har 150 foreninger over hele landet som skaper fritidstilbud for nærmiljøet sitt og fremmer nerdekulturen.

Medlemskap i frivilligheten

En av de største utfordringene for frivilligheten er i dag medlemmer. Ikke bare har vi vært igjennom en pandemi som har satt sine spor på flere måter i frivilligheten, men vi har mistet mange av medlemmene våre. Vi ser ofte problemer knyttet til ordningen om hvordan en kan melde seg inn i frivillige organisasjoner. I dag er ordningen slik at organisasjonene må hente inn all personinfo fra medlemmene sine, som navn, alder, bostedsadresse, e-post, telefonnummer og kjønn. Dette gjør både registrering og rapportering for mindre og mindre profesjonelle organisasjoner unødvendig vanskelig, i tillegg til at det gjør potensielle deltakere og medlemmer mer skeptiske til å melde seg inn. I tillegg vi må også ta en medlemskontingent på minimum 50 kr som et bevis på medlemskap. 50 kr er ikke en høy barriere, men for mange er den høy nok og vi har erfart at alt for mange barn og unge ikke kan delta på våre foreningers, eller andres, aktiviteter på grunn av dette. Det må også være betalingsbevis knyttet til hver av medlemmene og for våre foreninger oppleves det kun som et byråkratisk hinder. Dersom disse barrierene fjernes er en naturlig konsekvens at det blir lettere å både drive og delta på aktivitet. Det vil også hjelpe å øke deltakelsen til de som i dag ikke deltar, da spesielt økonomi er en stor barriere for mange.

Vi i Hyperion har et tett samarbeid med vår søsterorganisasjon i Sverige, og vi har lært av dem at i Sverige trenger organisasjoner bare å innhente personnummeret til medlemmene i tillegg til at medlemskapet er gratis. Fra her ser vi at det er lettere å drive frivillige organisasjoner, spesielt for de små lokale lagene, og at det er betydelig flere som deltar på aktivitet fra flere forskjellige samfunnslag enn det vi observerer i Norge.

I dag så er det mange barn og unge som er aktive i organisasjoner og sitter i sentralledd for disse. Med disse ulike vervene kan det ofte dukke opp ting en må dra på i skoletid. Som muntlig høringer og andre møter med offentlige aktører. Sånn det er i dag får en bare gyldig fravær for politisk fravær. Dette er en ordning bare de politiske ungdomsorganisasjonene og rene politiske organisasjoner kan benytte seg av. Derfor bør denne ordningen utvides til å

gjelde alle LNU sine medlemsorganisasjoner. Slik at alle barn og unge kan drive frivillig organisasjonsarbeid på like premisser.

Barn og unge sin aktivitet defineres ikke lenger av lande-, fylkes- eller kommunegrenser. Barn og unge reiser mer for å drive med sin aktivitet. Vi ser at flere av våre foreninger møter på problemer knyttet til bestemmelser om lokal tilhørighet og lokale medlemmer. Da ofte foreningen kan ha sitt kontor og være registrert en plass, men har sin aktivitet andre steder. Et eksempel her er KANDU som er registrert i Oslo kommune, men har sin største aktivitet i Hamar kommune. Deres medlemmer kommer fra hele landet, men de møter ofte på begrensninger da foreningen er registrert i Oslo kommune.

Lokaler

Egnede lokaler er en forutsetning for å drive frivillig aktivitet. Offentlige områder som skoler, biblioteker, samfunns- og kulturhus, idrettsanlegg og friluftsområder må være rimelige og tilgjengelige for frivilligheten. Alle offentlige lokaler bør være universelt utformet, slik at personer kan delta på fantastiske fritidsinteresser uavhengig av funksjonsevne. Utleie av offentlige bygg må skje på like premisser, der all ungdomskultur bli ivaretatt, uavhengig av interesseområde.

Møteplasser for frivilligheten må være tilpasset alle typer ungdomskultur og deres behov. Ved restaurering eller nybygging av offentlige bygg, må det sikres infrastrukturer som legger til rette for ulike former for frivillig aktivitet, også spillfestivaler, conventions og dataparty. I tillegg bør det bli lettere for frivillige organisasjoner å få tilgang til lagerplass, da dette gjør det lettere å opprettholde aktivitet.

Støtteordninger

Det skal være lett å drive med frivillighet i Norge, og det er regjeringen og Stortingets oppgave å legge til rette for dette ved å sikre tilstrekkelig og forutsigbar finansiering av frivillige organisasjoner. Staten bør øke ordninger som gir frivillige organisasjoner tilgang på frie midler, slik som nasjonal grunnstøtte, Frifond og momskompensasjon. Støtteordningene må distribueres på en rettferdig måte, uten overkompliserte krav som står til hinder for barne- og ungdomsfrivilligheten. Samtidig ser vi i Hyperion at Grasrotandelen skaper unødvendig konkurranse innad i frivilligheten fordi større og mer synlige organisasjoner har større sjanse for å få støtte. Ordningen bør derfor legges ned eller omstruktureres slik at den gagnar frivillige organisasjoner likt.

I dag er de aller fleste dataparty/LAN i Norge drevet av frivilligheten, dette gjelder også de største arrangementene som The Gathering. For at disse arrangementene skal kunne vokse trenger de økonomisk støtte. Derfor må Kulturrådets festivalstøtte innrettes på en uttrykksnøytral måte, slik at også dataparty og spillfestivaler kan søke på den.

Det bør opprettes tilskuddsordninger for etablering av gamingtilbud på samme måte som for lokale idrettsarenaer, samt enten opprette eller tilpasse nasjonale tilskuddsordninger for

gamingutstyr, -aktivitet og -arrangementer. Dette er noe som ble nevnt i den tidligere Datspillstrategien Spillerom 2020-2022.

Når det kommer til regionale og lokale støtteordninger er ikke kommune-, fylkes- og landegrensene lenger så definerende for hvor ungdommer driver med sin aktivitet. Mer kommunikasjon foregår på nett og barn og unge reiser mer for å drive med sin aktivitet. Dette er noe støtteordningene må reflektere og derfor bør man enten fjerne eller endre betingelsene om lokal tilhørighet og lokale medlemmer. Ved å gjøre dette vil støtteordningene være mer tilgjengelige for foreninger som ikke har stedsspesifikk aktivitet, eller har deltakere fra større geografiske områder. Dette vil som resultat gi flere mulighet til å delta og føre til at ungdomsfrivilligheten kan vokse og utvikle seg.

Et regional kulturfond kan best supplere eksisterende ordninger ved å gi organisasjoner friere midler enn det de fleste støtteordninger gjør i dag. Altså at ordningen ikke må knyttes opp til et spesifikt prosjekt eller aktivitet, men kan benyttes til ordinær aktivitet, egne prosjekter og drift av organisasjonen. Foreninger og lag vet best selv hva deres midler burde brukes til for å skape best mulig aktivitet, og er pålitelige med bruken av midlene de får tildelt. For å minimere de administrative byrdene med et slikt fond må både søknads- og rapporteringskrav være så få som mulig, samt være enkle og tydelige.

For å best innrette virkemidler og tiltak på alle offentlige myndighetsnivåer er første steg en felles plattform eller side som sammenfatter tiltak og ordninger fra alle nivåer, og som naturligvis må være lett å navigere. Søknadsskjemaer burde så langt det lar seg gjøre være standardiserte for alle ordninger, da overkompliserte og varierende krav eller spørsmål er en stor utfordring for mindre og mindre profesjonelle aktører. Det viktigste momentet er at alle kulturuttrykk må være likeverdige. De må tas på alvor, utfordres og støttes opp om på lik linje, mens de samtidig må anerkjennes for sin egenverdi.

Samarbeid og kompetanse

For godt samarbeid og samspill mellom det offentlige og de frivillige er det viktigste å involvere frivilligheten tidlig og i flere steg av offentlige prosesser. Da gjennom offisielle forum som for eksempel nettverksgrupper eller innspillmøter, men også mer uformell kontakt i andre deler av prosessen. Det siste er spesielt viktig når det som arbeides med vil ha stort utslag for det frivillige, og når frivillige organisasjoner sitter med mer erfaring og potensielt bredere kunnskap om visse temaer enn det det offentlige og byråkratiet gjør.

Frivilligheten er en viktig kompetansebygger for norske barn og ungdom. Det er gjennom frivilligheten at de fleste har sitt første møte med demokrati i praksis, og er første gang de deltar i demokratiske prosesser. Ingenting lærer bort demokrati så bra som å delta i det selv, og frivillige organisasjoner gir ikke bare barn og unge sitt første møte med disse prosessene, men gir dem jevnlig deltakelse i demokratiske beslutninger og varig erfaring som de tar med seg videre i samfunnslivet. Viktigheten av dette kan ikke underdrives; det norske demokratiet ville ikke vært så aktiv eller godt som det er i dag uten den demokratiske barne- og ungdomsfrivilligheten. Dette forsterker ytterligere poenget om å endre politisk fravær til

organisasjons/frivillighets fravær, slik at alle barn og ungdom uavhengig av organisasjon eller interesse kan inkluderes i driften og aktiviteten til demokratiske organisasjoner.

Mathias F. Jørgensen

Mathias Jørgensen, Styreleder

Emilie E. Åm

Emilie E. Åm, Generalsekretær